

Oreje uredniški odbor — Glavni urednik Stručni Karel — Naslov uredništva in uprave: Posavski tiskar, Krško 56 — Telefon 33 — Čekoval račun pri NB FRLJ Krško, št. 615-T-145 — Tiska Mariborska tiskarna — Celotna naročnina 350, polletna 180, četrtletna 90 dinarjev — Posavski tiskar — izdaje enkrat tedensko

KRŠKO, dne 30. januarja 1954

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Kmetijske zadruge naj načnejo tudi vprašanje odkupa mleka

9. januarja t. l. je bil na po-budo uprave zadrugne mlekar-ne v Brežicah sklican sestanek zastopnikov kmetijskih zadrug s področja, kjer zbira mlekar-na mleko, da bi skupaj rešili vprašanje zboljšanja načina odku-pa mleka po kmetijski zadrugi in stimuliranja živinorejcev, za-čim večjo oddajo mleka. Ob po-polni udeležbi so zastopniki KZ in Mlekarne živo razpravljali o pereh problemih mlekarstva in sprejeli več sklepov, ki bodo lahko mnogo vplivali na pove-čanje proizvodnje mleka.

Predvsem se je v razpravi izkazala potreba večjega sode-lovanja proizvajalcev mleka z mlekarškim podjetjem, ki naj ne bo »zadrugno« samo po na-slevo, temveč po zadrugnem so-delovanju z vsemi prizadejimi živinorejci, po njihovih kme-tijskih zadrugah. Ne more nam-reč biti uspehov v pospeševan-ju živinoreje brez sodelovanja in sodelovanja proizvajalca pri realizaciji (določanju cene in načina plasiranja) njegovih produktov in obratno, uspehov v podjetju brez povezave z za-ledjem.

S tem namenom je bilo spre-jeti več sklepov, in sicer:

1. Kmetijske zadruge naj v bodoče posvetijo več pozornosti stvarim, ki so z vprašanjem odkupa mleka in pospeševanja živinoreje neločljivo povezane, predvsem skrbri za večjo proiz-vodnjo, organizacijo zbiranja in smiselno prodajo mleka.

2. Dosedanji način direktnega odkupovanja mleka, ki ga je vršila mlekarne ob posameznih proizvajalcev, po zbiralnih, ho-diščih privatnikih ali zadrugnih uslužbencih, se zamenja z odkupom mleka po kmetijskih za-drugah tako, da bodo te dejansko od proizvajalcev mleko zbi-rale in odkupovale, nato pa ga mlekarne prodajale pod pogoji, ki so s pogodbo utrjeni.

Ta sprememba je potrebna z ozirom na nov način plačeva-nja mleka po % tolsche, ki ga je možno vpeljati samo ob zanes-ljivem kontroliranju tolsche, kar je bilo ob dosedanjem načinu zbiranja nezanesljivo, zato tudi neopravičeno. Razumljivo je tudi, da privatni zbiralci ne morejo vedno zastopati intere-sa vseh, ki mleko oddajajo. Ob enem bo poenostavljeno poslo-vanje mlekarne, ker bo obračun s posamezniki, ki mleko odda-jajo, izvršila zadruga.

Ob takem načinu odkupa mleka je mlekarne pripravljene prispevati kmetijski zadrugi, brez oziroma na ceno, 1 dinar marže na 1 liter oddanega mleka, kar bi zadrugi zadostovalo za stroške prevzema in oddaje na mestu zbiranja in za obračunavanje.

3. Da bi imeli v bodoče živi-norejci večji interes za odda-je mleka uvaja mlekarne boljši in pravičnejši plačevanje mleka po % tolsche. Za zdaj je določeno za osnovno ceno 16 din za liter mleka s 3,4% tolsche. Za bolj mastno mleko se da na to ceno za vsako nadaljnjo deseti-tinko procenta dodatek 0,5 din.

ki se še progresivno povečuje s 5 par na desetinko % tolsche.

4. Trenutno bo za oddajalce mleka največjega pomena sti-mulacija, ki jo nudi mlekarne, namesto zvišanja odkupne cene mleku, ob zimskem opadanju dotoka mleka in večjem vo-vpraševanju po njem, z regre-som na otrobo. Za vsake 4 li-tre oddanega mleka mlekarne po zbiralnici kmetijske zadruge, dobi vsakdo 1 kg otrobov po 6 din za kg.

5. Končno pa bo s poveča-njem dotoka mleka ob znižanju stroškov možno nadaljnje zbolj-sanje odkupne cene mleku, kar bodo pokazale kalkulacije pod-jetja.

Z vsem navedenim se daje možnost boljšega varčevanja mleka, dolžnost kmetijskih za-drug pa je, da z organiziranjem boljšega načina zbiranja in odkupa mleka, omogočijo svojim članom ustvaritev teh možno-sti.

Tam, kjer se bodo za ta pro-blem zavzeli vsi živinorejci, celoten živinorejski odbor in vsi člani upravnega odbora, uspeh ne more izostati. I. M.

Gospodarske zanimivosti okraja

Dne 30. decembra 1953 se je vršila v Ljubljani na sekretari-atu za gospodarstvo LRS obra-vnava gradbenega programa za most čez Savo v Krškem. Novi most bi šel preko Save po stari trasi, kot je bilo že pred-videno, z nadvozom preko že-leznice. Sklep obravnave je bil, da se gradbeni program, ki je predložila Republiška uprava za ceste, še dopolni, nato pa bi bil razpisana natečaj za izdelavo glavnega načrta.

Dne 20. januarja 1954 pa se je vršila v Ljubljani razprava o gradnji avtostrade Zagreb—Ljubljana. Po zamišljenem na-črtu bi avtostrada tekla od Bre-gane mimo Čateža preko Krke, mimo Skopice, med Malim Pod-logom in Veliko vasjo, pod Smednikom proti Gmajni na novomeškem okraju. Trasa av-tostrade v krškem okraju bi bila dolga 25 km, široka bi bila 8—10 m. Prečkanje ceste bi bilo ali s podvozom ali pa z nadvozom. Stala bi približno 7 milijard dinarjev. Dela bi bila razdeljena na 5 sektorjev in si-cer: prvi sektor bi segal od Skofljice pri Ljubljani do St. Vid, pri Stični, drugi sektor D. Dobrava, tretji sektor Gmaj-na in četrti sektor do Bregane. Načrti za I. sektor od Ljublja-ne oz. Skofljice so že izdelani. V tem sektorju so predvideni tudi predori, zato bodo tu tudi najtežja dela in najdražja. De-la na tem sektorju se bodo ver-jetno kmalu začela.

Prilakujejo, da bosta Francija in Velika Britanija, vsaka seve na svoj način, skušali omiliti močno nasprotujoči si sovjet-ski in ameriški stališči, ki se kažejo vsaj za zdaj trdni in ne-sprejemljivi. K temu bodo naj-brž pripomogle tudi kosila in večerje, ki jih pripravijo drug drugemu na čast, na katerih pa ne napijajo samo zdravje, temveč se tudi posvetujejo.

NEW YORK. Izrednega zase-danja Generalne skupščine, ki bi odločilo o bodočnosti Kore-je, ne bo. Predlog je sprožil in-dijska delegacija po svojem predstavniku predsednici VIII. rednega zasedanja Generalne skupščine OZN ga. Pandit. Do-slej se je 19 držav zavzelo za zasedanje, 14 je nastopilo proti, ostale pa se še niso izjasnile. Ker je 29. t. m. zadnji rok, do katerega se morajo odločiti, je indijski predlog praktično že pogorel.

BERLIN. Semkaj je prispel jugoslovanski veleposlanik dok-tor Iveković, kot jugoslovanski opazovalec na berlinski konfe-renci. Zanimal se bo predvsem za nemško in avstrijsko vprašanje.

RIM. Kakor kaže, bo novi predsednik italijanske vlade Fanfani jutri v skupščini pogo-rel. Doslej so vsi razen demo-krščanov odklonili svojo pod-poro. V svojem vladnem pro-gramu se je namreč skušal delo priklopiti in levici i desnici. Toda, ker je tak program prak-tično nemogoč, so mu vsi zapo-vrstje odklonili podporo. Nudil je, predvsem strankam sredine, s katerimi je hotel skupno z de-mokrščansko stranko ustvariti »meščanski blok« (kot vse kaže po napotkih iz ZDA), mnogo premalo. Politični opazovalci menijo, da bo predsednik repu-blike izročil mandat za sestavo nove vlade Gronchiju, sedanje-mu predsedniku Skupščine, Pic-cioniju ali bivšemu predsedniku Pellu.

Predsednik Gospodarskega sveta OLO Krško, Stane Nun-čič, ki se je udeležil obeh obra-vnav, je zastopal stališče okrajnih forumov, da bi se isto-časno začela avtostrada graditi tudi na sektorju v krškem okra-ju, kjer bi se obenem začelo reševati soc. vprašanje krškega polja. V ta namen bi bilo po-trebno ugotoviti, koliko je na razpolago delovne sile na krškem polju in ostalih predelih okraja, da bi na ta način laže podprli naše zahteve.

V eni izmed prihodnjih števil-k bomo priobčili trase, predvide-no v našem okraju.

Sindikalna podružnica elektrarne Brestanica

Zelo malo ali, bolje rečeno, nič — prav nič ni slišati o naši sindikalni podružnici. Površen opazovalec bi sodil, da vse spi sanje pravilnega. Temu pa le ni tako, čeprav se ne oglašamo pogosto v našem časopisu. Da je sindikalna miselnost v našem kolektivu globoko zakoreninje-na, je pokazal tudi občni zbor, ki se je vršil dne 23. januarja. Udeležba je bila polnoštevilna in če upoštevamo, da so delavci in nameščenci z izjemo dveh vsi člani sindikata, se že iz udeležbe same vidi, da je kole-ktiv živno zainteresiran, koga bo izvolil v novi upravni od-bor. Občnemu zboru so pri-sostvovali tudi predstavniki KSS tov. Boris Kostanjšek in tov. Minka Klemenčič. Navzo-je bil tudi poslanec za Zvezni zbor proizvajalcev tov. Karel

Sterban, ki je v poljubnem go-voru podal smernice in delo sindikatov. Po poročilu starega odbora o svojem delu, ki je bilo sicer kratko, mogoče celo malo prekratko, se je razvila diskusija. Mnenja sem, da bi morala biti diskusija bolj ži-vahna in zajeti širše področje sindikalnega dela.

Kandidatna lista, ki je bila postavljena na predvolilnem se-stanku, je bila obširna in izbira je bila dovolj velika. Izid vo-litev je pokazal, da so si volilci dobro premislili, koga bodo vo-lili v novi upravni odbor. Kaže, da so izvolili res najboljše iz svoje stredne.

Od novega odbora pričakuje-mo, da bo še bolj razvil sindi-kalno zavest med kolektivom in s tem dokazal, da dano mu za-upanje ni bilo zaman. Z. A.

Maršal Tito kandidat za predsednika republike

Beograd, 29. jan. (Tanjug). — Predsedstvo Socialistične zveze Jugoslavije je imelo danes sejo pod predsedstvom tov. Edvarda Kardelja. Na seji so sklenili, da bo Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije predlagala kot svojega kandidata za pred-sednika republike tov. Josipa Broza - Tita, za predsednika

Zvezne skupščine pa tov. Moša Pijada. Za kandidaturu skup-ščinskih organov, odborov in komisij, ki jih predvidevajo po-slovniki, je dalo predsedstvo Socialistične zveze pobudo, da se izbere skupina poslancev, ki bo stavila skupščini skupne pred-loge. Predsedstvo Socialistične zve-

ze je kooptiralo za svojega čla-na tov. Veljka Vlahovića in ga hkrati imenovalo za predsedni-ka komisije za mednarodne zve-ze. Za sekretarja te komisije je bila imenovana tov. Marija Vilfanova. V komisijo sta bila imenovana nova člana tovariša Marko Ristić in Milijan Neori-čič.

V Berlinu so začeli...

Ze 24. januarja zvečer je po-litica v Berlinu blokirala vse dohode v poslopje bivšega za-vezniškega kontrolnega sveta. V ponedeljek ob 15. uri se je v njem začela konferenca štirih. V nekaterih bližnjih ulicah je bil usak promet prepovedan. Varnostni ukrepi so strogi. No-vinarji in fotoreporterji so smeli s posebnimi dovoljenji samo do tako imenovanega centra za tisk, oddaljenega kakih 250 m od poslopja, kjer sedajo mi-nistri. Le nekaterim foto- in kinoreporterjem so dovolili po-sneti začetek zasedanja.

V zahodnem delu Berlina so v ponedeljek s trinitutnim mol-kom in ustavitvijo prometa iz-razili željo po združitvi Nem-čije. Ob pol desetih so sirene naznanile začetek molka. Pro-metna policija je ustavila ves ulični promet. Samo cestna že-leznica, katere uprava je v ro-kah sovjetske oblasti, je redno obratovala. Rusi so prepovedali sleherni ukinitvev prometa.

Predstavniki političnih strank in oblasti v zahodnem Berlinu trdijo, da je imel poziv na tri-minutni molk velik vpliv tudi v sovjetskem delu mesta. Čas-niki v sovjetskem sektorju Ber-lina se posmehujejo tej mani-festaciji in poudarjajo, da nem-škemu narodu ni treba molčati, marveč mora govoriti.

Toda prebivalci Berlina v obeh sektorjih od konference ne pričakujejo mnogo.

Na prvi seji zunanjih mini-istrov štirih veslel je predse-doval francoski zunanji minister Bidault. To so sklenili na kon-frenci med Dullesom, Bidaul-tom in Edenom v vili, kjer se je nastanil Dulles. Na tem se-stanku so tudi sklenili, da bo Bidault na konferenci govoril v imenu zahodnih držav o nem-škem vprašanju. Časopisne agencije so posvetile temu skle-pu obširne komentarje, v kate-rih poudarjajo, da so ZDA in Britanija prepustile Franciji pobudo o nemškem vprašanju.

V komentarjih, ki jih na prvi strani objavljajo vsi časniki za-hodnega Berlina, je poudarje-no mnenje ZDA, da je treba o nemškem vprašanju Franciji pripoznati ključni položaj na konferenci. Razen očitnega pro-pagandnega učinka, ki bi ga radi dosegli, je jasno, da je ta sklep tudi političnega značaja. Nekateri novinarji in francoski delegaciji blizu stoječi opazo-valci celo trdijo, da je bilo na sobotnem posvetovanju Dullesa, Edena in Bidaulta opaziti nekaj nesoglasij glede dnevnega reda.

Bidault je baje zagovarjal mnenje, da bi bilo najbolje, če

bi vzporedno z nemškim vprašanjem obravnavali tudi neka-tera daljnovzhodna vprašanja. Dulles pa je temu nasprotoval. Na koncu so dosegli sporazum v tem smislu, da bodo zahodne države zahtevale, da bi najprej proučili nemško, potem pa av-strijsko vprašanje.

V govoru, ki ga je imel na začetku seje konference štirih v tork, je ameriški minister za zunanje zadeve Dulles izjavil, da sprejema sovjetski predlog dnevnega reda. To pomeni tak-tično koncesijo, je objavil Dul-les, ko je v svojem govoru zelo ostro napadel SZ, dejal pa je, da britanska, ameriška in fran-coska delegacija ne privoľijo v ta dnevni red zato, ker se z njim ne strinjajo, marveč zato, ker žele preprečiti dolge in brezplodne razprave v zvezi z dnevnim redom in da bi že na-posled prišli na stvarno delo.

V Berlinu na splošno menijo, da je ta poteza treh zahodnih delegacij ogromnega pomena.

Dulles je dejal: »Gospod Mo-lotov je predlagal dnevni red. To ni takšen dnevni red, ka-kršnega bi mi predlagali, toda sprejeli ga bomo zato, da bi se lahko lotili dela. Ne želimo, da bi se ta konferenca spremenila v drugo konferenco v Palace Rose, kjer so naši namestniki predsedeli cele tedne v brezplod-nih razpravah o dnevnem redu.« Potemtakem je konferenca sprejela naslednji dnevni red:

1. razprava o ukrepih za zmanjšanje mednarodne nape-tosti in o sklicanju konference petih;

2. nemško vprašanje in vprašanje evropske varnosti in

3. vprašanje avstrijske držav-ne pogodbe.

Na torkovi seji je že izbruh-nila ostra propagandistična po-temika, ki je skrajša imela zna-čaj govora Dulles — Molotov, kasneje pa se je razširila. Dul-les je govoril o obdolžitvah, ki jih je navedel Molotov. Dejal je, da je njegov govor učinkoval zelo mučno in da so bili vsi hudo razočarani. Rekel je, da ne zato, ker je Molotov povedal

nekaj novega, marveč, ker je Molotov izkoristil priložnost, da že ob otvoritvi konference po-novi že obrabljene obdolžitve.

Dulles se je zlasti pomudil pri nemškem vprašanju in de-jal, da so sovjetske obdolžitve na račun evropske obrambne skupnosti docela neutemeljene. Poudaril je, da nemškega vprašanja ni moč rešiti v duhu Potsdama, marveč ga je treba rešiti na nov način, tako da »omogočimo izrast svobodne vo-lje nemškega naroda.«

Dulles je obožil SZ, da hoče v zvezi z Nemčijo obnoviti bankrotirani versalski sistem.

Zelo jasno je dejal, da ni nič govora, da bi ZDA privoľile v konference petih in sprejem Kitajske v OZN. Ostro je na-padel SZ, zlasti pa Kitajsko, trdeč, da je kitajska vlada agre-sivna sila, za katero ni prostora za zeleno mizo. »Tega napada-ča bi SZ zdaj hotela prikazati kot borca za mir,« je dejal Du-lles. »ZDA ga odklanjajo zato, ker so kitajske armade skupno s severnokorejskimi napadale ubile in ranile 150.000 Američa-nov, ki so prišli na Korejo sku-paj z britanskimi, francoskimi in drugimi četami OZN.«

MOLOTOV VABI FRANCOZE

V tork so se trije zahodni ministri zbrali na kosilu pri Forsterju Dullesu. Razgovorjali so se o stališču, na katerega se bodo zahodne velesile postavile glede dnevnega reda, kakor ga je predlagal Molotov.

V Berlinu posvečajo veliko pozornost večerji, ki jo je so-vjetski zunanji minister Molotov v tork zvečer priredil v čast francoski delegaciji, to tem prej, ker je pred nedavnim britanski zunanji minister Eden povabil Molotova na večerjo prav za v tork, le-ta je povabi-lo sprejel, potem pa ga od-povedal, tako da je ta večerje bila v sredo. Najbrž Molotov želi tako izraziti posebno na-klonjenost do francoskega za-nanega ministra.

Volilni rezultati s 33. olil. enote

Občina	glasovalo	za 1. kand.	za 2. kand.	ne-veljav.
Bučka	59%	37%	62%	1
Cerkije	73%	27%	72%	2
Kostanjevica	69,5%	43%	54%	3
Podbočje	75,5%	9%	90%	1
Raka	67%	10,5%	79%	10
Skupno	69,73%	25,2%	72,5%	2,3

Iz gornjega je razvidno, da je bil izvoljen za republiškega po-slanca tov. Kerin Franc iz Pod-

bočja, k' je kandidiral na listi državljanov.

Varčujemo z elektriko!

Huda zima in vse manjši do-tok vode v Dravi, Savi in Soči sta povzročila, da nam iz dneva v dan bolj primanjkuje električne energije. Namesto 2,6 milijono kWh nam sedaj dajejo elek-trarne le okoli 1,6 milijonov kWh električne energije na dan. Večina industrijskih panog v Sloveniji dobiva samo okrog 15 odstotkov električne energije, to pa je minimum, ki ga e nemo-goče zmanjšati. Znova je bilo treba omejiti dobavo električne energije za široko potrošnjo, če-prav je podeljele že skozi 16 dni vsak drug dan med 8. in 16. uro brez elektrike.

Ponovno zmanjšanje proizvo-dnje električne energije je nare-kovalo nove omejitve. Pri teh pa bo najbrž podeljele bolj priza-deto kot mesta, saj je le-tem težko popolnoma prekiniti doba-

vo električne energije, ker bi bi-le prizadete s tem tudi take usta-nove, kot so bolnišnice, pošte itd. Predvidevajo, da se uiti ob mo-rebitni odjugi preskrbovanje z električno energijo ne bo bistve-no zboljšalo, ker bo Drava začela nositi led in mašiti odprtine do turbin.

Tako nizkega vodostaja, kot je sedaj na Dravi, ne pomnijo že 50 let z izjemo leta 1923. Seda-nji položaj pa je še poslabšalo nujno popravilo kotla v trbo-veljski termoelektrarni. Pomani-kanje elektrike je tudi na Hr-vatskem, saj ji Slovenija oddaje le še eno sedmino energije. Naj-brž bo v kratkem morala prene-hati z obratovanjem tudi elek-trarna v Vinodolu. Spričo takega položaja je dolžnost vseh držav-ljanov, da do skrajnih meja var-čujejo z elektriko.

KULTURNI PREGLED

0 slovenski narodni pesmi

Narodna pesem je zrcalo narodne duše. Poje o veselju in žalosti Slovenca, o njegovem delu, o ljubezni in vinu, o smrti in bogu, o sreči in nesreči.

Naša narodna pesem je vesela in žalostna, včasih razposajena in melanholična. Kaže nam življenje našega človeka tako, kot je, je veren odsev njegove duše. Neločljiva je od dogodkov in vtisov vsakdanjega življenja, zato je resnična, pristna in živa, tesno združena z veseljem ali žalostjo tistih, med katerimi živi.

Največ naših narodnih pesmi poje o ljubezni, o srečni in nesrečni, o zvestobi, o nezvestobi, o žalostnem slovesu in veseljem snidenju, o zamakanju nesrečne ljubezni z vinom, o vzsovanju, pričakovanju in hrepenenju.

Poleg ljubzenskih pa imamo največ narodnih pesmi o vinu. Nič čudnega. Naša zemlja nam rodi vinsko trto in nje sad nam daje ružno vince, ki nam da dobro voljo in razveseli prav vsako družbo, zato je razumljivo, da ima slovenska narodna pesem toliko napitnic.

In kolikokrat nam opeva vo-

laski stan; težko slovo fanta od ljubice! O zakonu pa je po večini porogljiva, tožeča po mladosti, po minuli ljubezni in lepoti. O zadovoljstvu v zakonu pa dosledno molči, pač dokaz, da je »Slovenec ledek stan, najlepši stan!«

Zanimive so naše narodne pesmi o smrti, razne obredne pesmi, a ljubzenske, lirčne pesmi so najlepše.

Po Zorku Prelovcu.

D. Vahen

ZORKO PRELOVEC, skladatelj in pevovodja se je rodil 11. 2. 1877 v Idriji. Po končani srednji šoli je prišel v Ljubljano, postal leta 1910 umetniški vodja in pevovodja »Ljubljanskega Zvona«, s katerim je priredil 65 samostojnih koncertov, ki so bili pravi pevski prazniki za slovensko glasbo ljubce občin. Prav tako je bil urednik glasbene revije »Zvon«, v kateri je objavil mnogo svojih skladb. Po dolgi bolezni je 25. 2. 1939 umrl. Umrl je, a med slovenskim narodom bo živel večno, dokler bo slovenski narod pel, pel pa bo, dokler bo živel.

Damjan Vlahen

„V zavodu je bilo lepše kot doma“

Dnevi okrog Novega leta so prav kratki. Mračilo se je že, ko sem stopila iz veže. Mrzel veter mi je šinil v obraz. Nakaknila sem rokavice, da se zavarujem proti mrazu. S ceste vidim približati fantka, ki me že od daleč sprašuje: »Je naša mama pri Kraljevi teti?« Po glasu sem šele spoznala, da je mali Hinko. Na mah sem pozabila na svoje opravke; slutila sem, da nekaj ni v redu, saj sem že večkrat slišala, kakšne so družinske razmere pri Zagorcih. Sklenila sem pospremiti ga do doma; verjetno se je med tem časom njegova mati že vrnila. Precej na samem zati trga stoji Hinkov dom. Vrata so bila zaprta, skozi okno sem videla, da žari na mizi kuhinjski Hinko. Hinko je stopil za hišo in čebjal: »Moram zapreti pi-pike; mama pravi, da živi v naši hosti volk, ki je že dva otroka razgrzl.« Povrh vsega strah mami otroka še z volkov, da bi se ja ne oddaljil od hiše.

Ker ni bilo nobenega doma, sem ga odpeljala na svoj dom, da tam dočaka Novo leto. V začitku je bil bolj tih, potem pa je postal živahnejši. S slastjo je použil toplo večerjo. Po večerji sem mu čitala Cicibana. Kmalu se mu je razvezal jezik, pravil mi je povestico o Rdeči kapici, o zavodu, kako lepo je bilo. »Da«, je nadaljeval, »lepo je bilo v zavodu, lepše kot doma. Toda prišel je ata in me vzel domov.« V njem se je odražala vzgoja, ki jo je le kratak čas užival v zavodu. Bil je vljuden in prikupen. Kmalu ga je premagal spanec in je zaspal. Zjutraj pa je dejal, da se mu je sanjalo, da je jedel čokolado. Pa jo tudi je in še potice ter pomaranče. Pri nas je ostal dva dni. Tretji dan sem ga peljala domov, kjer je bil le oče, matere ni bilo.

Za konec pa stavim vprašanje očetu in materi. Bi z ozirom na

malega, pridnega, bistrega sinka res ne mogla izboljšati družinskega življenja? Saj veže vsakega otroka toliko spominov na starše. Kakšne spomine bo neki imel mali Hinko na svoje starše, ki mu tako grenijo nežno mladost?

Vinarska zadruga Kostonjevec

Vinarska zadruga v Kostonjevcu je bila ustanovljena leta 1929 na pobudo tov. Jožeta Likarja, da bi dvignili kvaliteto in kvantiteto cvička, saj pravi dolenski cviček uspeva samo na levem in desnem bregu reke Krke, reka Sava pa mu ostro črta pot in mejo z ostalimi vrstami vin? S predavanji in tečajem so prevzgojili vinarstveno Kostonjevec, Podbočja, Leskova, Rake in Št. Jerneja, da so se odpovedali prejšnjemu grozdu doma in odajali grozdje v zadrugo, ki je tako dosegla tipizacijo cvička. V desetih letih so iz prvotnih dveh vagonov že odkupili grozda nad 20 vagonov. Nemci pa so leta 1941 izropali vse zaloge vina, žganja in ves drobn inventar. Leta 1946 je po dveh brezuspešnih poizkusih obnoviti zadrugo. Inicijativni zadrugni odbor za okrožje Novo mesto poklical tov. Likarja in tov. Janca Božiča, ki sta obnovila zadrugo in že septembra tega leta so odkupili okoli 15 vagonov vina. Odkup se je dvignil do 1951: do 80 vagonov, plansko oddajo pa so presegli nad 50%; saj se je edinstven primer vinarstva podjetej v republiki.

Vinarska zadruga v Kostonjevcu se je specializirala na dolenski cviček in gorjanski črnino, ki ju je začela že leta 1947 izvažati preko Slovenija-vino; cviček v Švico in Belgi-

Lep uspeh brežiške knjižnice

Ljudska knjižnica v Brežicah je kot ena največjih v vsem Posavju v minulem osmem letu svojega obstoja vestno izvršila svoje kulturno poslanstvo. Z osrednjo zbirko knjig v ljudski šoli in s podružnicama na splošnem in pljučnem oddelku tukajšnje bolnišnice je poslala leta 1953 med čitatelje 6496 knjig poučne, zabavne in politično-gospodarske vsebine. Izposojevalci so jo obiskali 4231-krat in to največ mladina, tako ona, ki se je pravkar naučila brati, kakor tudi ona, ki bo skoro vstopila v samostojno življenje. Nič manj kot 2110-krat je prišla v knjižnico. Najmlajši so se naslajali ob živobarvnih slikanicah, nekoliko starejša mladina je drhte spremljala usodo priljubljenih junakov in njihovih družin, de-janj, še bolj dozorela pa je prisluškovala opisom prvih ljubzenskih zapletljivost. Se bolj do brodiše pa so bile knjige v bolnišnici, zlasti na splošnem oddelku, kjer so bolniki lahko mnogo-krat pozabili vsaj nekaj časa na svoje bolečine in hude skrbi med zdravljenjem. Stevilo knjig v vseh treh poslovalnicah je lani zrastle na 2226, ker je bilo nabavljeno na novo 236 knjig. Kupljene so bile zgolj iz izposojevalne in darov redkih ustanov in podjetij. Krajevni sindikalni svet je poklonil 2000 din, Vinsko-Sadje 2000 din ter Kmetijska zadruga 1500 din. Ob zaključevanju bilanca na bi ta trojica uvidenih podpornikov bila za zgled ostalim organizacijam, ustanovam in podjetjem kakor tudi posameznikom! Nad vse marljivo in poštvalno vodi Ljudsko knjižnico učiteljica tov. Savica Zorko.

jo, gorjansko črnino pa v Anglijo in Ameriko. Leta 1948 je Vinarska zadruga Kostonjevec vketila strokovno pripravljeno vina ca. 14 vagonov, nad 10 vagonov pa ga je izvozila in za izvozna vina prejela tudi od Kmetijskega znanstvenega zavoda za Slovenijo — Inštitut za vinarstvo — višje ocene tako za »modro frankinjo« 22% višje vrednosti od navadnega vina iste vrste, za »portugalko« 14%, za »žametno črnino« pa 16%, kar je za Posavje edini primer.

Poleg tega je Vinarska zadruga izdajala lasten bilten, ima svojo antipenozosporočno postajo, lasten preparat za žveplanje vin »Vinovar«, za okrepitev glavic »Glivohran«, za zatiranje ooidja pa dela poizkuse z lastno znamko »Tiogane«.

Za razstavljena vina je prejela preko 60 pohval, diplom in odlikovanj, skrbi pa tudi za umetnostne spomenike v Kostonjevcu in namerava ustanoviti »Vinarski muzej«.

Ce pogledamo samo na knjižni promet podjetja in njega razvoj, opazimo ogromen dvig, saj se je promet dvignil od prvotnih 2.269.817 din l. 1946 na 346.874.179 din do konca l. 1952. Leta 1953 za Vinarsko zadrugo ne bo tako ugodno, saj je bila pozeba na desnem bregu Krke 100%, na levem bregu pa do 95 odstotkov. D. V.

S 13. številke na sodišču v Brežicah

Otroka in psička je zastupil

Marija Ivnik, 60-letna prežitkarica pri Grusovih v Križah, ni mogla trpeti šest tednov starega domačega psička. Ko sta se nekoč zjutraj oče in mati Grusovih otrok mudila izven doma na delu, je Ivnikova pomela med žgance strupa za podgane in to dala psičku, nato pa odšla po svojih opravkih. Medtem so se zbudili Grusovi otroci in v dopoldanskim urah prišli prepuščeni sami sebi v stik z ostanki zastupljenih žgancev, ki jih je zastupljeni le polovico. Stiriteltni Rudi Grus se je zastupil in čez tri dni v bolnišnici umrl. Zenska je videla, kako se otrok muči v bolečinah in kako se njegovi starši trudijo, da bi mu učinkovito pomagali, pa ni hotela povedati, kaj je pravzaprav otroku. Otrokov življenje bi bilo lahko še rešilo, če bi bili takoj zvedeli od Ivnikove, kaj se je zgodilo, ker bi takojšnje očiščenje želodca v bolnici bilo uspešno. Psiček je poginil že drugi dan, kakor je to hotela Ivnikova, ki je s svojim nerazumljivim dejanjem iz malomarnosti povzročila otrokovo smrt. Obsojena je bila na devet mesecev zapora.

Nehvaležnost je plačilo sveta

Branko Planinc, 28-letni ple-tar iz Celja, se je oglasil pri Jožetu Petanu v Sromljah in ga prosil za kosilo. Ko sta mu Petan in hčerka pripravljala v kuhinji jedočo in pijačo, je Planinc sudeknil iz omare v sobi srebrno žepno uro, vredno 4000 din. Ko se je najedel in napil, je naročil gostitelju, naj pripravi v prihodnjih dneh šib, češ, da bo kmalu prišel in mu za uslugo brezplačno pletel ko-se... Naslednji dan pa ga je že prišla milica. Obsojen je bil na tri mesece in 15 dni zapora, čeprav je uro vrnil. Planinc je bil namreč že prej kaznovan zaradi tatvine.

Goljufije v bančni službi

Valentin Grlic, uslužbenec podružnice Narodne banke v Krškem, je prišel zaradi ponarejanja v službi pred sodišče. Vpisoval je lažne podatke v razne listine, potrdil s podpisom in pečatom lažno vsebino in uporabljal take listine kot resnične ter poskušal spraviti v zmozi drugega z namenom, da si pridobi protipravno imovinsko korist. Obsojen je bil na dva meseca in petnaest dni zapora, a se je pritožil zaradi kazni.

Očitno malomarno je opravljal službo

obratovodja brežiške poslovalnice Zadrugne mlekarne, Ljubljana, Anton Ogorevc, iz Sel pri Dobovi. Ni se ravnal po predpisih, čeprav je vedel, da bi lahko nastala škoda za družbeno podjetje. Zaradi svojih izostankov iz službe ni odpremil 3500 litrov mleka v Ljubljano. Tudi je neupravičeno uporabil znesek podjetja 9500 din za privatne namene. Sestavil in opremil je z žigom in podpisom lažne odpremnice v imenu mlekarne, kot da bi prodal sir in maslo na kredit. Kaznovan je bil z dvema mesecema zapora.

Po štirih letih odkrit detomor

27-letna poljedelka Terezija Gregoršane iz Srednjega Arta ima še danes dva nezakoniska otroka. Ko je pred nekaj meseci hodila okrog znanca, da bi se kdo usmilil njenega najmlajšega in ga vzel za svojega, ko sama nima sredstev, njeni starši pa so tudi siromašni in jo zaničujejo, ker ima nezakoniske otroke, je prišlo na dan, da je pred štirimi leti umorila svojega, takrat drugega otroka. Sama je pokazala, na katerem mestu je pri belem dnevu 29. novembra 1949 rodila pod milim nebom pod domačim orehom in kam je otroka moškega spola zakopala v gnoj, kjer je zmrl in se zadušil in od kod ga je čez nekaj dni zakopal ne daleč proč od domače hiše njen oče. Obsojena je bila na osem mesecev zapora.

Tudi pred ljudsko oblastjo ne pričaj po krivem!

Vsi trije so doma iz Osredka pri Podsedri: kmet Franc Lupšina in poljedelca Anton Cernelič ter Anton Zupan. Prvi je kot priča lažno izpovedal na tajništvu za notranje zadeve OLO Krško, da je prodal Francetu Kovačiču 6 ton apna po 2,50 din, čeprav je v resnici prodal osem ton apna po 3,20 dinarjev. Drugi je prav tam lažno pričal, da je prodal Kovačiču okrog šest ton apna za 28.000 din, čeprav ga v resnici ni prav nič prodal. Tretji je pa na glavni sodni obravnavi v Brežicah kljub večkratnim opominom na resnico lažno pričal, da ni prodal Kovačiču nobenega apna in je šele proti koncu obravnave popravil svojo lažno izpoved rekoč, da je resnično prodal Kovačiču eno celo peč apna. Vsi trije so bili obsojeni vsak na en mesec zapora, Lupšina in Cernelič pogojno na dve leti.

Kdo bo najboljši?

V času priprav za zaključek poslovnega leta 1953 je Okrajna zadruga zveza Krško razpisala nagradno tekmovanje knjigovodij in trgovskih uslužbenecv vseh Kmetijskih zadrug v našem okraju.

Ne samo razpisani znesek 50 tisoč din, temveč sama zavest in zainteresiranost je razgibala doma vse zadrugne delavce.

Kako važen je za zadrugnike realen in pregleden zaključni račun, ni potrebno poudarjati. Tudi upravnim odborom in knjigovodjem ne more biti vseeno, če bilanca ne bo pravočasno potrjena s strani revizorja OZZ. Brez potrditve revizije, ki mora zaključni račun pred zborom zadrugnikov pregledati in potrditi, se torej zbor sploh ne more vršiti. Predpis v Ur. listu št. 55/53 pa postavlja rok do 15. marca 1954, do katerega morajo biti izvršeni vsi občni zbori zadrug in OZZ. Ta skrajni rok opozarja zadrugne, da pohitijo z izdelavo bilanc, katere bo treba pregledati od konca januarja do srede februarja.

Organi zveze pri svojih obiskih skoraj povsod naletijo na tih, a vztrajno tekmo, kdo bo nabral več točk, to je, kdo bo predložil komisiji za pregled bilance čim popolnejši popis vsega zadrugnega premoženja, kje bo kartoteka za vsa osnovna sredstva točno in lično naložena, katera zadruga bo imela sklenjene in vpeljane kolektivne pogodbe, v redu personalne dokumente, namensitvene dekrete, delovne knjižice itd. Zlasti kritično bo komisija ocenjevala ureditve članskih imenikov, pristopnih izjav in vplačila deležev. Tudi ureditve sejmih zapisnikov in ostalih arhivov komisija ne bo spregledala.

V trgovini pa bo ocenjevalna komisija posvečala posebno pozornost ureditvi in čistoči lokal. Zanimala se bo, kako poslovo-dnja in pomočniki poslujejo za zadrugniki, kako imajo urejene svoje poslovne knjige, evidenco o embalaži itd. Posebno pozornost bo posvečala neupravičenim dolžnikom v poslovalnici, evidenci o njih, višini prometa na prodajalca itd. Tudi organizacijo odkupa (zlasti mleka, sadja in drobnih pridelkov) bo komisija kritično ocenjevala.

Ze sedaj lahko slutimo, da se bje oster boj med knjigovodji in poslovojni posamezniki zadrug, kdo bo zasedel prvo mesto. Kmetijske zadrug Brežice, Bizeljsko, Kostonjevec, Globoko in še nekaj drugih se uporno ter vztrajno približujejo 160 točkam, ki jih je mogoče doseči. No, če ne prvo, pa drugo ali tretje mesto. Saj je za najboljšo knjigovodje razpisanih 8 nagrad in za trgovino 5.

Kmetijska zadruga Videm in še nekatere druge imajo pa še vedno možnost, da se v tekmovanju kljub neurejenosti uvrstijo med prve.

Po zaključku tekmovanja bomo zadrugnikom lahko sporočili, kje so uslužbenci in upravni odbori s čutom odgovornosti in zadovoljivo zaključili leto 1953. Upam, da bo število zadrug, katere bomo prisiljeni pred javnostjo ožigosati kot »nezadružne« zelo nizko, ali jih pa sploh ne bo. Z. M.

Kmetijsko gospodarska šola v Sevnici

Dne 10. decembra 1953 je pričela s poukom gospodarska šola moške in ženske mladine letniške 1937 in 1938. Šolo obiskuje 46 učencev in učenic in celo trije starejši fantje prostovoljno, ker vedo, kako jim bo še vse prav prišlo, kar bodo v tej šoli slišali in se naučili. Učenci sledijo pouku z velikim zanimanjem, posebno jih vesele kmetijski predmeti. Vsak učenec je prejel brezplačno vse šolske potrebščine in 5 priročnikov za pouk.

Finančna sredstva je za vsa ta samoučila kakor tudi za nabavo kurjave, za snazhenje in razsvetljavo z velikim razumevanjem dala na razpolago KZ v Sevnici in MOLO Sevnica. Pouk se vrši trikrat tedensko po štiri ure. Predelane je polovico predpisane učnega gradiva. Zaključek šole bo 10. marca t. l. Po končanem pouku se skoro vsi učenci in učenke zbero v pevski sobi in se pripravljajo pod vodstvom šolskega upravitelja za pevski nastop, ki bo ob zaključku šole.

SETINC FRANC:

Izgubljene iluzije

Ime ji je bilo Vida. Čeprav mu to ime ni bilo tuje, se mu je zdelo, da ni lepšega na svetu. Pogosto ga je v mislih ponavljal in pri tem mu je bilo toplo pri srcu. Moral si je priznati, da se je zaljubil vanjo. Toda ta ljubezen ni bila kakor druge ljubezni v njegovem življenju. Recimo ljubezen do žene. Ta je prišla po vnaprej določenem načrtu. Najprej mu je ugajala, potem jo je povabil na ples in temu je sledila ljubezen. Nikdar se pa ni vprašal, če jo resnično ljubi. Pravzaprav niti ne bi znal odgovoriti na to vprašanje. Nič in veliko je čutil v svojem srcu. Ta ljubezen pa je bila čisto drugačna. Prišla je čisto nepričakovano. Le čutil je njene poglede na sebi. Zdelo se mu je, da so ti pogledi drugačni od onih, ki jih je namenovala drugim v pisarni... Začel jo je ljubiti in to ljubezen je čutil v svojem srcu.

Srečen je bil, kadar je bil lahko v njeni bližini. Kadar ji je prinesel kakšen dopis, se je sklonil čim bližje k njej, da se je z glavo dotikal njenih kodrov in je lahko vonjal prijeten duh po parfumu. Takrat bi jo bil najraje objel in jo poljubil na njena mala usta. Toda moral ji Vida!

je govoriti čisto nekaj drugega, nekaj, kar je bilo tako daleč od njegove ljubezni. In zbal se je, da ji ne bo mogel nikdar odkriti svoje ljubezni.

Ko je odhajal iz službe domov, mu je bilo grenko pri srcu. Vračal se je na stari trti življenja, v katerem ni bilo njegove Vide.

Popoldanske ure so bile zanj velika mora. Potekale so enolično in bile so puste. Iz dneva v dan je prihajal bolj nervozen domov in ker ni vedel drugega, se je vsajal nad ženo, ki je to njegovo spremembo molče in vdano prenašala.

Nekoga večera je šel v kino. Začel si je prijetnega večera, ob katerem bi pozabil na vse tegobe življenja.

Sedel je v zadnjih vrstah parterja. Zamisljeno je zrl v reklamne slike na platnu in niti opazil ni Vide, ki je zasedla sedež poleg njega. Šele med predvajanjem filma je presenečeno ugotovil, da sedi poleg nje. Najraje bi jo bil nagovoril, toda moral je počakati konca filma. Ko so se prižgale luči, jo je pozdravil:

»Dober večer, gospodična

Včasih je bil eden tistih, ki mu je bilo odvratno tituliranje z »gospodična« in »gospa«. Od kar pa je spoznal Vido, je napravil majhno spremembo v svojih nazorih...

»Dober večer, gospod Lešnik!« mu je odzdravila.

Kadar ga je kdo nazval z »gospod«, se je zdrnil. Zdelo se mu je, kakor da se kdo norčuje iz njega. To pot mu je bilo prijetno. Najraje bi videl, da bi še in še slišal njen ljubeč pozdrav...

Njegov pogled jo je toplo objel.

»Ali Vas lahko spremljam do doma?« jo je boječe vprašal.

Prišla sta iz poslopja in se znašla na ulici.

»Prosim,« je rekla.

Izmenjala sta nekaj običajnih besed o filmu.

Vtem sta prišla do poslopja, v katerem je stanovala. Ujel je njeno roko in jo stisnil v svoji.

»Zelo sem vesel, da Vas poznam...«

Ona je iztrgala roko iz njegove.

»Moram iti... Lahko noč!«

Presenečeno je zrl za njo, ki je lahkonotno stopicala proti vratom. Se je slišal rožljanje ključavnic in že je izginila njegovim očem. Zalosten je moral ugotoviti, da bo še moral prežati na priloženost, ko ji bo lahko odkril svojo ljubezen...

Prižgal si je cigareto in odšel proti domu. Ključ od sobe je

našel na starem mestu. Hitro se je slekel — na večerjo je to pot pozabil — in legel v posteljo. Kmalu so ga vsega prevzele lepe sanje o Vidi...

Zena je prišla šele polnoči. Bila je na obisku pri materi, h kateri je zadnje čase bolj pogosto zahajala.

Ob pogledu nanjo se je zgrozil, kakor bi se šele sedaj zavedal resničnosti, na katero je že pozabil.

Delal se je, kakor da spi. Miže jo je opazoval, ko se je slačila. Najprej je slekla obleko in jo položila na stol. Potem je slekla še kombinizo...

Tako je včasih rad videl, toda danes mu je bila zoprna njena golota. Komaj je čakal, da je oblekla spalno srajco. Odgrnila je svojo posteljo, ugasnila luč in legla. Kakor vselej, je začutil njeno roko na sebi, toda to pot mu je bilo, kakor bi se ga dotaknil nalezljiv bolnik.

Naredil se je, kakor bi se prebudil. »Tako sem zaspan,« je rekel in se obrnil...

Ko je prišel zjutraj v pisarno, je že sedela za mizo in se sklanjala nad nekim papirjem.

Pozdravil jo je z »dobro jutro« in jo pomenljivo pogledal, kakor bi ji hotel reči: »Ali si dobro spala?« Si kaj razmisljala o meni?

»Gospodična Vida, ali bi lahko prišli k meni v pisarno?« jo je bolj prosil, kakor zaukazal.

Ob njegovem pozivu se je malce zdrnila. To je imel za dober znak.

»Tako, gospod šef!« je rekla in se dvignila. Iz miznice je vzela svinčnik in papir ter odšla za njim v pisarno.

Ob njeni navzočnosti ni mogel razmišljati o vsebini dopisa. Kar tako ji je nekaj zdihtiral.

Ko je končala, se je dvignila, da bi šla. S kretno roko jo je zaustavil.

»Počakajte malo, saj se Vam nikamor ne mudi!« ji je rekel. Gledal jo je, kako se je zleknila v naslanjač. Na njenih licih je razbral lahno vznemirjenost, ki je napravila njen obraz še bolj ljubeč.

»Ali greste zvečer v kino?« jo je vprašal.

Ni mu utegnila odgovoriti. Vstopil je Tine s svežnjem aktov v roki.

Ob njegovem prihodu se je vidno razjezil. Tako lepo sem navezal pogovor z njo, pa ti pride tale moralist, je mislil. Na Tineta je bil že dalj časa jezen. Pravzaprav je sovražil njegovo moraliziranje na sestankih komunistov. Večkrat je namreč predaval o morali komunistov in ta njegova predavanja so mu bila zoprna.

Kaj bi si mislil o meni, če bi uganil moje misli? ga je spretelela vesela misel. To bi se zgrajal nad mano in ne bi rekel dvakrat, da bi ga moje početje navdihnilo za novo predavanje

o morali komunistov... Pha, moralist! Saj nismo patri...

»Zeliš?« ga je vprašal. Tine je stopil korak proti mizi.

»Tovariš šef, ali bi hotel podpisati okrožnico?« je vprašal.

»Ali se tako mudi?« je zagodrnjal v odgovor. Vseeno je podpisal in mu vrnil sveženj.

Ko je Tine zaprl vrata za sabo, je Vida spregovorila:

»Vprašali ste me, če grem zvečer v kino? Ne, ne grem. Rada bi obiskala prijateljico...«

Preveč se mi izmika, je pomislil. Nalašč se dela tako brezbržno sprčo mojih vprašanj. Mogoče misli, da bi ji zametil, če bi preveč hitro pokazala svoja čustva do mene.

»Vaša prijateljica prav gotovo ni tako lepa kot Vi?« se ji je laskal.

Ona je zardela, rekla pa ni nič.

»Zares ste mi všeč. Od prvega dne, ko sem Vas spoznal. Če mi dovolite in če Vam ne bo nerodno, Vam bom nekaj predlagal... Samo ne smete biti jezni, če sem malce preveč predrzen...«

»Oh, kar povejte,« je rekla in se nasmešnila.

»Predlagam, da greva drugo nedeljo skupaj na Bled...«

Videl je, kako se je zdrnila.

»Oprostite, toda jaz se bom drugo nedeljo poročila...«

KMETIJSKI RAZGLEDI

Pri nas malo znani mlečni izdelki

Lahko rečemo, da je mleko med najvažnejšimi živilji, toda še vedno je premalo upoštevano kot ljudsko hranilo. Mleko namreč vsebuje beljakovine, toščo, sladkor, rudninske soli in vitamine. En liter dobrega mleka ima isto kalorično vrednost kot 40 kg mesa (600 kalorij). Z gotovostjo lahko trdimo, da je mleko poleg kruha najvažnejše živilo, v kateri koli obliki ga že uživamo bodisi presno, kuhano, kislo, toplo hladno ali kot dodatek ali primes različnim jedem. Žal, pa lahko ugotovimo, da se mleko predvsem pri kmetih nesmotrno, celo negospodarsko uporablja. Mnogo bolje bi lahko pri nas kmetje živeli, če bi se mleko in mlečni proizvodi znali v kuhinji bolj pripravljati. No o tem bodo razpravljale gospodinjice in ni faktorji, ki imajo nalogo organizirati čimveč gospodinjskih tečajev. Mi pa bomo načeli vprašanje domačega sira.

Gospodinjice, ki imajo s kuhanjem največ skrbi, poznajo na Primorskem le skuto, ki jo ponekod izoblikujejo v majhne sirčke. Ta sir se uživa v slanem stanju. Drugi Primorci skuto zvežejo v krpo, da se odcedi, nato jo posole in posuše (na lesnicah). Skoraj vsi Primorci skuto tudi prekadi, da dalj časa drži, kakor pri nas meso. Morda bo marsikateri primorski rojak, ki živi med nami, podedil silne po okusni, mastni skuti, toda naši kmetje je ne znajo izdelovati, ker ne izdelujejo iz mleka poltrdnih in trdnih sirov, kakor je to običaj na Primorskem. Prav je, da si ogledamo možnosti za izdelovanje domačega belega sira in nadaljnjih izdelkov iz njega.

Bel sir je v domačem gospodinjstvu in na trgu še vedno iskan. Skoda, da ga na trgu le redko vidimo in še tokrat samo sir brez smetane, ki mora temu biti vedno ob strani.

Bel sir izdelujemo lahko iz presnega mleka, če se le-to skisalo. To pa se na kmetih dogaja dnevno, posebno poleti. Tako skisano mleko se segreje do 35 stopinj C, nakar ga križem razrežemo na 2 cm kvadrata. Ko izstopi sirota na vrh, je proces sirjenja končan. Lahko pa tudi mleko umetno usirimo, če smo ga ogreli na 30 do 35 stopinj C in mu dodali sirišča. Na 5 litrov mleka dodamo eno desetinko grama sirnega praška (približno konico malega noža). Mleko bo usirjeno v 1 uri. Mleku torej ne smemo dodati premalo sira, ker bi bil sir pust, preveč sira pa bi povzročilo, da bi bila sirišna prevelika. Pustimo rajši, da se sir nekoliko dalj časa. Ko je sirišna tako trda, da se pri dotiku s prstom lomi, odstopa od sten lonca ter se ne maže, je mleko pravilno usirjeno.

Tako napravljen sir lahko uporabljamo v kuhinji na najrazličnejše načine, prav posebno pa še iz njega izdelujemo tako zvan sir lptaver, bel: prešani sir in suhe sirčke. Ti sirji so posebno za naše kmečke razmere dobrodošla hrana, saj vemo, da kmet posebno poleti nima časa pripravljati si hrane.

Lptavski sir bomo naredili iz belega sira in dobre smetane ter raznih dodatkov nekako takole: na 1 kg belega sira dodamo četrt kg dobre smetane, 20 g soli, 2 do 3 g sladke paprike, 2 do 3 g

belega popra, 20 g dobro nastrganega čebule, 2 v mleku homogeno zmečkani sardeli (po možnosti), nekoliko celih kapar ter to vse temeljito premešamo v enolično maso. Takšen sir je odlična in tečna hrana tudi za najtežjega delavca. Njegova trpežnost pa je odvisna od letnega časa. Pri nas ga je bilo obilo v začetku okupacije, ko je Hitler našel velike zaloge lptaverja na Češkem in ga odpremljal po vsej zasedeni Evropi.

Mali sirčki so iz sirišne, ki smo jo dobili s sirjenjem mleka. Ta sirišna se v posebnih pločevinastih modelih oblikuje. Ti modeli so običajno 9 cm visoki in 6 cm v premeru, nekoliko naluknjani, da se sirota lahko odteče. Sirčke nekajkrat obrnemo, da se sirota hitreje odcedi. Ko so sirčki dovolj suhi, to je že dan dva, se enakomerno posole.

Takšni sirčki so takoj užiti, lahko pa jih tudi spravimo na hladnejši prostor, kjer zore. Če se na njih pojavi maži podoben sluz, jo z mokro roko razmaže-

mo po vsem siru. To delamo nekajkrat. Sirčki so zreli v 4 tednih in prijetnega, kislasto sladkega okusa.

Suhi sirčki se delajo slično kakor lptaver, le da se namesto sladke paprike daje huda rdeča paprika, kumaa in običajno brez sardel. To dobro premešano maso oblikujemo v obliki stožcev, ki so običajno 5 do 7 cm visoki in 4 do 5 cm v spodnjem premeru. Take sirčke sušimo na soncu pod mrežo ali na toplem prostoru, da jih muhe ne onečijo. Suhi se tope v ustih, so pikantnega okusa in tečni. Za naše razmere bi pri marsikateri kmečki hiši lahko izdelovali lptavski sir ali pa suhe sirčke, kar bi čisto rešilo gospodinjstvo, kako postreči družini v času težkega dela.

Smotnejše izkoriščanje mleka z izdelovanjem belega sira in raznih sirov sploh, bi pa kmečkim ljudem bil tudi vir dohodkov, če že ni možnosti za dnevno vnovčevanje mleka, kar se pojavlja predvsem v oddaljenih hribovitih krajih.

Sestal se je delavski svet podjetja „Prevoz“

V nedeljo so se v Krškem sestali člani delavskega sveta državnega transportnega podjetja „Prevoz“, ki šteje 18 članov.

iz poročil je bilo razvidno, da je delavski svet zasedal v letu 1953 11-krat. V preteklem poslovnem letu so njihovi avtomobili prepeljali 556.096 ton km, kar je vsekakor visoka številka za tako malo podjetje. V mesecu juliju lanskega leta so prevzeli poslovniško SAP v Brežicah. S tem so dobili 4 avtomobile in drugo. Od Gozdnega gospodarstva so pa prevzeli 5 tovornih avtomobilov in en vlakc.

Zaradi pomanjkanja voženj so bili prisiljeni skleniti pogodbe za vožnje v drugih republikah. Tako vzdržujejo stalno zvezo na progi Ljubljana-Beograd-Reka in nazaj in to v sklopu podjetja „Adria“ iz Kopra. V kratkem bodo dobili nov avtomobil, ki bo vozil na progi Planina-Sevnica-Studenec-Raka-Krško in obratno. Kredit za avtomobil bodo priskrbeli iz lastnih amortizacijskih sredstev, 2 milijona bo odobrili okrajni ljudski odbor.

K uspehu v preteklem letu je mnogo pripomogla mehanična delavnica v Brežicah, kjer izvršujejo večja in manjša kakor tudi generalna popravila.

Uprava podjetja je sedaj še v Krškem, vendar se bo s 1. februarjem preselila v Brežice. Na občinski ljudski odbor Brežice so vložili prošnjo, da jim dodeli zgradbo, ki jo sedaj poseduje SAP, kjer bi si uredili pisarniške prostore. Spomladi pa namerava zgraditi nove delavnice v Brežicah.

Ker še nimajo določenih vseh voženj za tekoče leto, sklepajo pogodbe z različnimi podjetji v okraju in izven njega, kakor smo že omenili, tudi po drugih republikah.

Na koncu so še izvolili komisijo za izdelavo tarifnega pravilnika.

Ker so se cene goriva in maziva znatno zvišale, bodo morali v bodoče zvišati tudi cene prevoza.

Delavski svet kakor tudi upravni odbor čaka v tem letu še velike naloge, vendar jih bodo z dobro voljo lahko prebradili.

Ali bo res morala Mizar-ska delavnica v Dobovi ustaviti obratovanje?

Mizarska delavnica v Dobovi, ki je bila ustanovljena leta 1945 in je imela tedaj uslužbenih 12 ljudi, se je razvila v precej veliko podjetje, saj danes zaposluje 24 ljudi, od teh 17 pomočnikov in 5 vajencev.

Kljub temu da so si s svojo pridnostjo in požrtvovalnostjo zgradili 2 stroja in vse orodje za 22 ljudi sami, da delajo za vse gradnje na teritoriju okraja, za podjetje „Pionir“ iz Novega mesta, za gradbišče Brežice in za „Ogrado“ Krško, za železniške postaje, so dobili odlok, da morajo obratovanje strojnega parka zaradi neprimernih in nehygienskih prostorov s koncem aprila ustaviti.

Podjetje je zaprosilo za investicijski kredit v znesku 3 in pol milijona dinarjev in upamo, da bodo tako okrajni kot ostali merodajni činitelji uvideli nujnost ureditve tega vprašanja, saj je podjetje močno aktivno in bo odplačevanje investicij tudi zmoglo.

BRESTANICA

V četrtek, 21. januarja t. l., zvečer nas je obiskal 45-članski moški pevski zbor Prostovoljnega gasilskega društva iz Sevnice ter nam ob delni spremiljavi orkestra „Tanintom“ odpel obširni program svojega „Vokalnega koncerta. Kino dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena z ljubitelji slovenske pesmi in zbor je želel pri vsaki točki navdušen aplavz hvaležnih poslušalcev. Spored koncerta je bil sestavljen iz narodnih, partizanskih in umetnih pesmi. Skoda le, da njih vrstni red ni kazal prave povezave. Prostovoljnemu gasilskemu društvu v Sevnici lahko iskreno čestitamo, da mu je uspelo organizirati tako močan moški pevski zbor, ki — kakor vse izgleda — ne bo, kot je v Posavju običaj, samo muha-enednevnic na prosvetnem področju krškega okraja. Prav posebno pa čestitamo zborovodji, Viktorju Krenčiču, ki je vložil in še vloga v zbor mnogo svojega truda in ljubezni. Lahko je ponosen, da se mu je posrečilo ustvariti iz pevecv različne starosti pravo pevsko družino, ki se ne zbira polnoštevno samo za nastope, ampak tudi pri vseh pevskih vajah. Prežeta je pravega tovariškega duha in zna vedno in povsod ceniti delo in trud svojega pevovodje, kar smo imeli priložnost videti že v jeseni na Planini v Gorjancih. Če bo šel zbor po načeti poti dalje, bo

bodo uprizorile veseloigro in nastopile s pevskimi točkami ob koncu tečaja. Tečajnice so hvaležne naši ljudski oblasti, ki jim je omogočila obiskovanje tečaja RK v Sevnici.

Novice in dopisi iz naših krajev

IZ BISTRICE OB SOTLI

Bistričani se sicer ne oglašajo pogosto, kar pa ne pomeni, da ne delamo ali celo spimo. Naše delo poteka tiho in vztrajno. Mnogokaj se je spremenilo v zadnjem letu in notranja občinska kriza je skorajda pozabljena. Tudi volitve so kar dobro potekle in z veliko večino je bil izvoljen poslanec, v katerega imamo polno zaupanje, saj je že dokazal, da ne ostaja samo pri predvolilnih obiskih, ampak je prišel že ponovno med nas, nam pomaga z nasveti in ostro začetju pot, po kateri bomo dosegli gospodarske uspehe. Intenzivno sodelovanje naših volivcev na zborih volivcev, odločno in vestno delo našega občinskega odbora, odbora KZ in organizacije SZ nam je dokaz, da hodimo po pravilni poti. Pri vsem nas pa vodi načelo najtesnejšega sodelovanja vseh lokalnih faktorjev, zavežemo se, da je to edini način dela, ki bo vodil do zaželenih gospodarskih in političnih uspehov. Razvijati smo pričeli mnoge gospodarske probleme s pravo pravicavo zagrizenostjo in zahtevo, da naj ne ostane samo pri besedah, marveč naj se pokažejo tudi dejanja. Uravnovešeno občinske politike, napredek v KZ in predvsem v nekaterih njenih odsekih, nam kažejo zadovoljive rezultate skupnega dela. Novi načrti, kot elektrifikacija Trebč, Križevrha in Delmanca, gradnja železnice ceste iz Bistrice po soteski Bistrice do Podrede, razširjanje dejavnosti KZ z osončevanjem lesnega odseka in lesnega podjetja, intenziviranje odkupa, skrb za zaposlitev naših socialno najšibkejših občanov, vse to so načrti, ki jih v tem letu pač moramo doseči. In vse te probleme rešujejo naši volivci in naši odbori v najtesnejši povezavi s političnim vodstvom. Polnoštevno obiskani zbor volivcev, ki se je vršil v nedeljo, 24. jan., na Trebčah, kjer so govorili o elektrifikaciji in še mnogih drugih gospodarskih problemih, nam dokazuje močno razgibanost in naprednost naših kmetovalcev. Na tem zboru je bilo soglasno sklenjeno, da v tem letu izvedemo elektrifikacijo vasi Križevrha in Trebče, kar pač ne bo težko izvedljivo, saj je DES Videm za letošnje leto planiral gradnjo daljnovođa Bistrice-Podrede, ki bi tekla baš preko naših krajev. Vsi brez izjeme so sklenili, pričeti z lastnim delom in lastnimi razpoložljivimi sredstvi, kot z drogovji za daljnovođa in omrežje, s prispevkom za gradnjo transformatorja in z brezplačnim delom ter prevozom. Seveda nas čaka še mnoge težave, ki jih bomo gotovo premostili, saj smo prepričani, da bo prišlo do pomoči tudi naše okrajno vodstvo, občina in KZ, kolikor bo to mogoče. Pereče je tudi vprašanje kredita, katerega bomo preko KZ gotovo dobili. To slednje vprašanje je bilo stav-

ljeno z neko bojaznijo, ker je med vaščani le malo takih, ki bi trenutno imeli na razpolago lastna denarna sredstva. Prepričani smo, da bo naše okrajno vodstvo v polni meri upoštevalo težnjo Bistričanov, ki so v gospodarskem oziru resnično odrezani od trgovskih središč in prometnih zvez. Tako bomo sčasoma dosegli tudi to, da se bo naše ljudstvo otreslo predsodkov, češ da je vsestransko izolirano in zapostavljeno. —r.

BREŽICE

Brežiški grad, ki je največji zgodovinski spomenik mesta in ki je delil usodo z mestom vse od 9. stoletja dalje, ki je preživel usodo brežiških gospodov, ki so tu gospodovali, bil živa pričča turških vpadov in kmečkih puntov — je zanemaren; grajska dvorana, ki hrami prekrasne freske pa tik pred propadom, posebno zaradi raz-

pok, ki jih je povzročil potres leta 1917.

Za obnovno grajske dvorane je predviden znesek 1 milijon, vendar je to vse premalo, kajti po poročilu višjega gradbenega tehničarja Jožeta Požganka iz leta 1952 je strop dvorane konstruktivno ločen od ostrešja ter obstaja iz prešibkih lesenih tramov, na katere so pritrjeni leseni remenati. Trami in remenati so opaženi z deskami, na katerih je izvršen stukaturni omet.

Na jugovzhodnem delu je strop tako napaden po suhi trohobi in črvih, da so trami na ležiščih popolnoma uničeni in ležijo na opažu tako, da nosi opaž, ki je sam tudi močno preperel, stropnike, zaradi česar se je ves strop poveznil. Le manjši sunek, in ta del stropa bi se porušil, zato je nujno, da se strop s freskami zavaruje in reši pred porušenjem. Grajska dvorana pa bi lahko zopet služila svojem namenu: kulturno-prosvetni dejavnosti Brežic. D. V.

Vsem prostovoljnim gasilskim društvom!

1. Z ozirom na potrebe po izboljšanju strokovnega kadra v operativni gasilski službi na področju Okrajne gasilske zveze Krško pozivamo vsa gasilska društva, da pošljejo vse tiste člane, članice, ki opravljajo dolžnost strojnike, pa za to še nimajo predpisane kvalifikacije, na štiridnevni tečaj za gasilske strojnike. Omenjeni tečaj se bo vršil v dneh 11., 12., 13. in 14. februarja 1954 s pričetkom ob 8. uri v dvorani gasilskega doma IZ PGD Celuloza na Vidmu.

Opozarjamo društva, da v t. l. 1954 OGZ Krško ne bo poravnala računov za popravila motornih črpalk tistim društvom, ki ne bodo imela v svojem sestavu odgovarjajočega števila kvalificiranih strojnikov. Prijave je poslati na OGZ Krško do 3. februarja 1954.

2. Po sklepu seje občinskega odbora OGZ Krško z dne 19. januarja 1954 se bo vršila konvulzacija gasilskih častnikov, dne 7. februarja 1954, s pričetkom ob 9. uri zjutraj v dvorani gasilskega doma Brežice-okolica (na postaji).

Udeležba je obvezna za vse tiste tovariše, ki že imajo priznan častniški čin. Vabimo pa tudi vse ostale operativne funkcionarje, ki izpolnjujejo za priznanje omenjenega čina predpisane pogoje. Kandidatom je vložiti prijave do 3. februarja 1954.

3. Posamezna društva nam še do danes niso prijavila svojih rednih letnih občnih zborov, kateri se morajo brezpogojno izvršiti do konca februarja 1954.

Prizadete opominjamo, da to nemudoma store.

Iz poročil članov, ki zastopajo OGZ na društvenih občnih zbiorih je razvidno, da se vsa društva ne drže točnosti napovednega časa. Zato se dogaja, da morajo zastopniki, ki so po večini vezani na potovanje z vlaki ali avtomobili, predčasno zapustiti zbor, ali se pa jim zabava sploh ni mogoče udeležiti. Ravno tako se opaža, da so nekateri predsedniki PGD z ostalimi funkcionarji vred premalo pripravljeni na občni zbor. Razumeti bi morali vsi društveni funkcionarji, da imajo občni zbori v gasilski organizaciji, zlasti pa še letošnji zbori, ko je potekla triletna mandatna doba in so na dnevnem redu volitve, zelo važen pomen za društva in za celotno gasilsko organizacijo. Zapisnike občnih zborov so društva dolžna dostaviti v roku 8 dni kakor tudi kartoteko novovoljenih funkcionarjev.

4. PGD, ki še niso dvignila gas. kolektorjev za leto 1954 ali gas. knjižnice, katere je izšlo že 11 števk, naj jih čimprej dvignejo. Gasilska knjižnica je brezplačna.

5. Dolžnike, ki dolgujejo naročnino Gas. vestnika, Posavskega tednika in članarino, katere znaša po 3 din za vsakega aktivnega člana ali članico, opominjamo, da poravnajo vse navedene zaostanke kakor tudi vse ostale morebitne obveznosti, ki jih imajo do OGZ v doglednem času, sicer bomo primorani v prihodnjem opominu njih cenjena imena objaviti v »Posavskem tedniku«.

Gasilci na Drnovem so zborovali

Mlado je še PGD na Drnovem. Ustanovljeno je bilo komaj pred letom dni. Na letnem zboru 24. jan. 1954, ki je bil zelo dobro obiskan, so imeli kljub temu veliko poročati. Društvo šteje danes 105 aktivnih članov. V pripravah za zbor so pridobili še nekaj novih članov. Iz poročil, diskusije in sklepov za bodoče delo je razvidno, da so ubrali pravo pot. Zavežajo se, da je od dobre organizacije, od ljudi vse odvisno. Zato se marljivo pripravljajo za svoje naloge. Imajo tudi žensko skupino. Nabavili so si že nekaj najnujnejšega orodja. V zimskem času se bodo usposabljali teoretično. Priredili bodo tečaj za prvo pomoč. Ker nimajo predavatelja, upajo na pomoč PGD Leskovec ali vojaške edince iz Cerkelj.

Njihovo realno ocenjevanje je zelo razveseljivo. Pri večini PGD je bil prvi namen in čestokrat začetek aktivnega dela na bava brizgalne in nato gradnja gasilskega doma. Ali je tudi na Drnovem tako? Ne! Morda boste dejali: Kaj bo gasilsko društvo brez brizgalne? Kaj pa poročajo Drnovci k temu: »Voda je prvo — brez vode ne gre!« Drnovci, ki šteje nekaj manj kakor 400 prebivalcev, je strnjena vas, ki jo en sam požar tako

ogroža. Daleč naokrog v poletnih mesecih ni mogoče dobiti vode. Edina možnost je v tem, da se v stari strugi pod vasjo zgradi bazen in tako pride do talne vode iz Save. Kaj bi pomagala še lastna brizgalna poleg onih iz Velikega Podloga, Leskovec, Krškega, Vidma, Celuloze in Cerkelj, ki so v dobrih 10 minutah lahko na mestu požara, če tam ni vode. Zato so na zboru sklenili, najprej zgraditi bazen in nabaviti vsaj osnovno opremo. Vaščani se dobro zavežajo, da bi bila to ena najvažnejših naprav. Zato so voljni mnogo žrtvovati. Zaradi sušnih let in lanske pobeze pa so jim lastne možnosti omejene. Toda Drnovčani pričakujejo pri tej pomembni akciji na razumevanje občinskih in okrajnih forumov ter Okrajne gasilske zveze v Krškem.

Mislili, da je pohvalno za PGD Drnovo, ki daje primer, kako je treba začeti z delom, četudi z velikimi težavami, ko obravnava najvažnejši problem. S tem dokazuje, kako pomembno je imeti v sleherni vasi gasilsko društvo ali vsaj gasilsko skupino, ki z aktivnim delom in skromnimi sredstvi pomeni vestnega čuvarja skupne imovine. Če bodo vztrajni, bodo zagotovo dosegli svoj namen. P.

Obso'anja vredno

V vasi Skopice so sedaj ojačali električni tok s pomočjo DES, ki je prispeval 250.000 din, ObLO Catež je dal 50.000 din in z deleži vaščanov, ki jih pa še niso vsi poravnali.

Električni tok so imeli. Napejljala ga je leta 1946 JLA, toda tok je bil slab.

Dne 20. januarja so pa v vasi zagorele normalne električne luči. Toda šola, javna ustanova, je ostala v temi, čeprav so tam že prejšnji dan uredili razsvetljavo. Zaman je šolski upravitelj po dovršenem delu monterjev čakal priključka.

Franc Slovenc, krojač v Skopcih in postavljeni blaginjak, je dal samovoljno brez vednosti elektrifikacijskega odbora in ne da bi prej obvestil upravitelstvo dopolne odsklopiti tok, čeprav je bil Slovenc popoldne pri šolskem upravitelju in mu je ta obrazložil, da se je z občinskimi LO Catež in šolskim odborom pomenil, da bo delež poravnal iz rednega proračuna.

Kaj neki misli Franc Slovenc, da bo s takim samovoljnim ukazovanjem koristil socialistični skupnosti? Z njegovim nazadnjaštvom in z izsiljevanjem na tak način ne bo uspel nikjer. Šola, kjer naj bi se vršilo kulturno prosvetno delo, po njegovih izjavah ne potrebuje elektrike. Prosvetni delavci pa naj si svetijo s petrolejko. Da je krivdo zvalil raz sebe, je pač obdolžil monterja, da je ponovno šel na drog in odklopil elektriko.

Jasno je, da je šola javna ustanova in ne hišna številka privatnika in bo ostala v vasi, ki služi skupnosti. Ostali elektrifikacijski odbor se zgraža nad samovoljnim in oblastnim ukrepom Slovence, ki je tudi z delavci in monterji ravnal grobo in ukazujoče. Primer Slovence zasluži, da se javno očlogosa, pokazal je svoj nazadnjaški in brezvestni odnos do javne ustanove in s tem tudi do ljudske oblasti. Ta razdiralni tip v vasi je pozabil pri svoji edini blaginjski funkciji, da je njegov čas mnil in da bo ostal popolnoma osamljen v socialistični skupnosti.

Tečaj RK v Sevnici

Dne 26. novembra 1953 se je pričel tečaj RK v Sevnici, katerega obiskuje 47 tečajnic. V začetku je bil obisk slabši, ker tečajnice niso vedele, kako je ta tečaj potreben in važen za njih. Pouk jih je pričel zanimati in sedaj rade prihajajo k predavanjem. Predavatelj se trudijo, da bi tečaj v redu potekal, zato so jim tečajnice hvaležne. Da bi dekleta, saj jih ni mnogo, ki tečaj omalovažujejo in ga ne obiskujejo, vedela, kaj jim ta nudi, bi se prav gotovo vključila in ga rada obiskovala. Nekaj pa jih je, ki niso izostale niti ure in prihajajo k predavanjem od daleč in ob vsakem vremenu. Da pa se bodo tudi malo razvedrile, so sklenile, da

ZA NAŠE ŽENE

PUNČEVA TORTA S PRAŠKOM

25 dkg presnega masla, 6 jajc, 58 dkg sladkorja. Tri desetine litra mrzle kavne smetane, 45 dkg moke, 2 limoni, 3 pomaranče, ena osmina litra ruma.

Presno maslo mešaj, da dobro naraste. Polagoma privedi rumenjake in 38 dkg sladkorja. Nato še lupinico limone, smetano in polovico moke. Nato naredi trd beljakov sneg in ga prav rahlo z ostalo moko, 1 in pol pecilnega praška in s tremi žlicami ruma primešaj k testu. Testo dvi v tri pomazane modele, v dva po enako količino testa, v tretjega pa malo manj. Vse tri počasi peči tri četrt ure ali eno uro. Pečene zvrni na desko. Ohlajeni večji dve torti pomaži s poljubno marmelado, manjšo torto pa razreži na majhne kocke, polij polovico teh kock s sokom pomaranč in limon, kateremu si primešala ostali sladkor in rum. K drugi polovici soka pa lahko primešaš nekaj kapljic nestrupene rdeče barve. S tem oblik drugo polovico kock, tako da bodo rdeče. Nato postavi eno z marmelado namazano torto v tortni model, nanjo polagaj manjše rdeče in rumene kocke. Ko si končala, položi nanjo drugo torto in vse skupaj za nekaj časa obteži. Ob straneh in po

vrhu jo namaži tanko z marmelado in oblik z limoninim ledom.

KAVNI LIKER

1 kg sladkorja, 1 liter vinskega žganja, 15 dkg kave, strok vanilije.

Za kavni liker je najbolje, da vzameš pravkar praženo kavo, ki jo takoj zmleješ in takoj zakuhaš v tri četrt litra vrele vode, v katero si vrgla na koščke zrezan strok vanilije. Kavo dobro pokrij in jo pusti nekaj časa vreti, tako da pada kava na dno. Potem sladkor stoli, ga polij s tri četrt litra vode, postavi na štedilnik, pusti da zavre in se očisti. Potem postavi na hladno, da se ohladi. Ko sta kava in sladkor že mrzla, preceđi kavo, ji prilij sladkor in en liter dobrega žganja. To zmešaj, zamaži in pusti stati nekaj dni, da se dobro očisti. Potem ga preceđi skozi flanelasto krpico, nalij v steklenice, katere dobro zamaži in zapečati do uporabe.

NEKAJ DROBNIH NASVETOV

Vložen paradiznik se nam zelo rad pokvari, ker ga po uporabi nismo dobro shranili. Zgornji plast je treba namočiti lepo izprati, posuti s soljo ali pokriti s papirjem, ki smo ga namočili v olju.

Če ti posoda diši po ribah, čebuli in podobno, pridenj vodi za umivanje nekoliko kisa. Duh izgine.

Rešitev nagradne križanke

Vodoravno: 1. Lan; 2. me, 4. astre; 7. lov; 8. klas; 11. osa; 12. Alah; 14. vi; 16. kri; 17. Ivanka; 22. on; 23. bol; 25. Sarabas; 28. na; 29. po; 32. kf; 33. atlas; 35. ste; 36. te; 37. en.

Navpično: 1. les; 2. Marks; 3. lev; 5. tla; 6. rosa; 9. lava; 10. lak; 11. ona; 13. hrabar; 15. in; 18. v; 19. kos; 20. anar; 21. slap; 24. ob; 25. Ana; 27. sok; 30. Atene; 31. tata; 33. ate; 34. se.

Za prvo nagrado (knjigo) je bil izzreban Martin Kukovičič, Podsreda. Drugo nagrado (enolito naročnino) bo prejela Ana Božičnik, Podsreda. Tretjo nagrado (polletno naročnino) bo prejela Nada Perič, učenka 1. razreda gimnazije, Dol pri Hrastniku.

OPOZORILO

Občni zbor sindikalne podružnice zdravstvenih delavcev štev. 1 Krško bo dne 3. februarja, ob 12. uri v prostorih zdravstvenega doma. Vsi člani vabljeni!

OPOZORILO

Opozarjam nekatere tovariše iz Bučke, predvsem iz občinskega LO, da bom v primeru nadaljnjih neresničnih izjav o meni primoran proti njim uvesti sodni postopek.

Leskovar Franci
KZ Blanca

POPRAVEK

V 3. številki »Posavskega tednika« se je na drugi strani vrnila napaka v članku: »Kdaj bo začel voziti avtobus na progi Sevnica-Planina?« V četrtem stolpcu predzadnji odstavek se praviloma glasi: »Kdo se ni videl in slišal radia?« Pri tem vprašanju dvigne roko najmanj tri četrtine otrok.

Fizkultura in šport

Zaključen je smučarski tečaj na Liscu

Kot smo že poročali, se je vršil na Liscu sedemdnevni smučarski tečaj, katerega se je udeležilo 21 smučarjev. Tečaj je organizirala Okrajna zveza telovadnih društev Partizan Krško.

Tečajniki so bili razdeljeni v 3 skupine. Dnevno so imeli po 6 ur vadbe v snegu, kakor tudi teorijo, kjer so predelali zgodovino smučanja, vrste snega, maže, nevarnosti v gorah, prvo pomoč, smučarsko opremo in vse, s čimer mora biti seznanjen smučar. Po večerji je sledil tudi vsak dan zabavni del tečaja, kjer so se tečajniki ob raznih igrah pristržno nasmejali.

Vreme so imeli ugodno razen enega dne, ko je bila odjuga. Vendar jim ta dan ni delal preglavic, ker so se mudili z mazanjem in pripravljanjem smuč.

V nedeljo dopoldne so se pa vršila tekmovanja v smuku in slalomu, kjer so dosegli naslednje rezultate:

I. skupina slalom: 1. mesto Franc Agrež, Krško.
II. skupina slalom: 1. mesto Jože Košorok, Krško.
III. skupina smuk: 1. mesto Stefa Resnik, Sevnica.

Tečajniki so se po sedemdnevni bivanju v Tončkovem domu v okraju, ki jo ima,

Nekaj besed o atletiki v krškem okraju

Marsikdo se bo začudil, ko bo prebral naslov. Zakaj? Zato, ker pač pišem o atletiki sedaj, ko je krog nas vse v snegu.

Ni še dolgo, ko so v Ljubljani razpravljali o atletiki in ugotovili žalostno resnico, da je krški okraj tako rekoč brez atletske sekcije. Seveda to popolnoma ne drži, ker vemo, da je bilo jeseni lanskega leta v Krškem atletsko tekmovanje. Piscec, ki je poročal v PT, se je spraševal, kje so ostali okrajni favoriti. Ni se zamenjal, saj je bilo na nastopih samo nekateri krški atleti, ki pa so dosegli sorazmerno slabe rezultate. In kje je vzrok, da ni bilo tekmovalcev-atletov iz drugih krajev? Kaj res ni nikjer v vsem okraju razen v Krškem človeka, ki bi se zanimal za atletiko?

Človek bi pričakoval, da bo vsaj na brežiški gimnaziji našel kake sledove atletike. Toda, kdor bi tako mislil, bi se pošteno zmotil. Kaj res ni na vsejši dijak, ki bi se zanimal za atletiko oziroma profesorja, ki bi bil zmožen voditi atletsko sekcijo, ki je nekoč že častno zastopala, lahko rečem, vso krško dolino tudi izven meja Slovenije.

Kaj pa sedaj? Kaj res ni človeka-atleta, ki bi lahko spet zastopal naš okraj na atletskih tekmovanjih? Da bi rešili to vprašanje, je pa nujno, da začnemo že sedaj, ko nas loči do začetka atletske sezone le še nekaj mesecev, misliti na atletiko oziroma na ustanovitev atletske sekcije. Čeprav danes težimo za tem, da se ta lep šport — saj ga imenujemo celo kraljica športov — razširi tudi na vasi, pa mislim, da bi morda našli rešitev tega vprašanja v ustanovitvi neke centralne atletske sekcije v krški dolini.

Morda bo kdo rekel, da ni trenerja in ne atletov. Seveda jih ni, ko se pa nihče ne zmeni za to. Sprašujem se, ali smo v krškem okraju drugačni ljudje,

ki nismo sposobni za šport? Zdi se mi, da ne. Celotno nasprotno. Postavili bi se lahko nasproti mnogim močnejšim atletskim sekcijam. Seveda ne takoj. Treba bi bilo začeti s sistematičnimi treningi in ko bi bilo konec atletske sezone, bi se lahko kakor nekoč med imeni slovenskih atletov blestelo ime kakega atleta krškega okraja.

Dan za dnem lahko beremo, da se po mnogih krajih ustanovljajo razna društva. Dobro bi bilo, da bi tudi naše okrajno TVD Partizan malo pomislilo vsem tem.

Kdo bo osvojil prehodni pokal?

Okrajna zveza TD Partizan Krško bo priredila v nedeljo, dne 7. februarja okrajne smučarske tekme.

Kakor kaže, imajo največ upanja za prvo mesto v smuku in slalomu Sevnčani, seveda če bodo nastopili s kompletno ekipo. Pri skokih bi pa na vsak način morali zasedeti prvo mesto Krčani, ki imajo skakalnice pa tudi dobre tekače.

Da bo okrajna prireditev res kvalitetna, se bodo pred njo vršile društvene smučarske tekme, kjer bodo izbrali svoje najboljše smučarje ter jih poslali na okrajno tekmovanje.

Okrajno tekmovanje je predvideno v Krškem, to pa le, če bo dovolj snega. V nasprotnem primeru se bodo vršile tekme na Liscu.

Okrajna zveza TD Partizan je pripravila za ekipnega prvaka prehodni pokal, katerega bo prejel zmagovalac po končanih tekmah.

Opozorilo

V nedeljo dopoldne so bodo vršile društvene smučarske tekme v Zviku v Krškem, katere priredi TD Partizan Krško. Za vse člane-smučarje je udeležba obvezna.

Pepče

pripoveduje...

V Berlinu se je začela konferenca štirih. Istočasno je nastopil po vsej Evropi čuden mraz. Hudomušni Berlinčani pravijo, če ni ničesar drugega prinesla sovjetska delegacija na konferenco — mraz je gotovo. Upajmo, da gospodje, ki bodo v Berlinu obravnavali pereča svetovna vprašanja, ne bodo do teh vprašanj ostali »mrzli« pod vplivom prinesenega mraza. Mraza. Dosedanje konferenca so se v pretežni večini začele in nehale z razpravo o dnevnem redu. Kaže pa, da je tudi v Berlinu štiri gospode zabeležilo in so se zballi, da bi v tem sibirskem mrazu dolgo časa razpravljali o dnevnem redu, zato se je zgodil prvi čudež berlinske konference in to je, da je bil že prvi dan dnevnih red sprejet. Ako se bo v tej smeri razvijala konferenca, bo le mogoče prinesla odločitve po miru hrepenečemu človestvu.

Pretekli teden, ko sem romal po okraju, sem se oglašil v nekem državnem gostinskem podjetju Brž ko sem vstopil v gostilniško sobo, sem zagledal upravnika podjetja, ki je ves zatopljen, zaskrbljen in obupan »buljil« v neko odločbo. Spoštljivo ga pozdravim, a ko me zagleda, se mu zaiskre oči in zakliče: »Dobro, da si prišel, Pepče, mi boš vsaj svetloval v neki stvari oziroma mi pomagal razvozlat ta nesrečni gordijski vozec.« Začuden ga vprašam: »Ja, kaj pa ti je vzelo vse veselje do življenja, da si tako obupan in čemerjen?« Zalostno mi odgovori: »Poglej tole odločbo in mi svetuj« ter mi pomoli pod nos odločbo sanitarne inspekcije iz Krškega, kjer ta odločba, da se morajo odpraviti nekatere pomanjkljivosti v gostilniških prostorih ter izvršiti neke adaptacije. V odločbi je med drugim tudi navedeno, da je za izvršitev teh ukrepov odgovoren poslovođa restavracije. Vse te pomanjkljivosti se morajo odpraviti v določenem roku, a o izvršitvi teh naročil mora poročati okrajni higienski postaji v Krškem najpozneje zadnji dan določenega roka, ker se bo v nasprotnem primeru smatralo, da odločba ni izvršena in se bo ravnalo po veljavnih predpisih. Pogledam ga in mu pravim: »Kaj pa hočeš s tem, saj je to popolnoma pravilno. Sanitarna inspekcija je našla pomanjkljivosti in je zahtevala, da jih odpravijo. Saj to je v interesu podjetja kakor v interesu gostov. Jaz ne vidim v tej odločbi prav ničesar napakega. Ravno nasprotno, to odločbo je treba pozdraviti in je vsekakor v prid podjetja kakor tudi gostov.« Skoro jezno mi odgovori: »V redu, saj nimam nič proti odločbi, sam vidim, da je nujno potrebno, da te pomanjkljivosti odpravimo in jaz osebno to odločbo pozdravljam in sem se te odločbe tudi držal ter začel te pomanjkljivosti odpravljati. Do tu je vse v redu. Ampak to ni v redu, da so mi v banki, ko sem vprašal, kako bi te izdatke obračunali, odgovorili, da banka teh računov ne bo poravnala. Sedaj se pa zamisli v pol položaj. Naročila v odločbi moram izvršiti, ker sem osebno odgovoren za to, da bodo na-

ročila izvršena, ker v nasprotnem primeru bodo ravnali proti meni po obstoječih predpisih. Sedaj mi pa povej, od kod naj dobim denar za poravnavo teh računov oziroma, kako naj se iz te kaše izmazem?« »Dragi moj, sem mu odgovoril, »tu pa moja pamet neha, meni se zdi, če je podjetju naročeno, da mora iz sanitarnih razlogov odpraviti pomanjkljivosti in adaptirati točilnico, da gredo stroški za ta dela na račun podjetja. Vsak pameten človek bo tako presodil. Veš, z banko pa nisem imel nikoli posla in tudi ne maram imeti. Kako pa oni tam mislijo, to je pa velik, velik vprašaj.«

Iščemo lastnike dvokoles

Moško dvokolo štev. 33883-0, okvir moškega dvokolesa štev. 652639, moško dvokolo štev. 1252269, okvir moškega dvokola št. 52846, okvir moškega dvokolesa štev. 33826 črne barve znamke »Bismarck« Berghofe.

Lastniki naj se javijo na Tajništvo za notranje zadeve, Krško.

OBVESTILO

Tovarna čokolade in likerjev Brestanica-Sotelsko obvešča vse svoje odjemalce, ki so doslej kupovali na drobno, da ne izdaja več manjše količine likerjev, temveč samo od 5 litrov dalje. Kar se tiče čokoladnih izdelkov pa od 10 kg dalje. To velja za gostinska podjetja in privatnike.

Uprava
Tovarne čokolade in likerjev
Brestanica-Sotelsko

Kino Brežice

30. in 31. januarja 1954 ameriški barvni film »LJUBIMEC IZ NEW ORLEANSA«. Tednik FN 49.

2. do 4. februarja 1954 angleški barvni film »HOFFMANNOVE PRIPOVEDKE«.

5., 6., in 7. februarja 1954 zgodovinski vefilm »SIEARANO DE BERGERAC« po slovitom Rostandovem romanu. V glavni vlogi Josee Ferrer.

9., 10. in 11. februarja 1954 avstrijski film »SANJAVE USTNICE«.

Kino Sevnica

30. in 31. januarja 1954 ameriški film »CARRIE«.

Sejmi

v okraju Krško:

5. februarja v Bistrici ob Sotli.
2. februarja v Sentjanju.
3. februarja v Krškem.

v okraju Trbovlje:

3. februarja v Trbovljah.
9. februarja v Zagorju.

v okraju Samobor:

4. februarja v Samoboru.

Dobrica Cosić:

DALEČ JE SONCE...

»In ne samo tedaj,« je nadaljeval Pavle, »se v nekaj bitkah potem sem se stresel ob vsakem strehu. Zdelo se mi je, da gredo vsi name. Potem pa... hrabri najmanj padajo. Glejte, spet vžigajo. Počasi meri in ustrel.«

Bitka je trajala do sončnega zahoda. Partizani so se komaj držali na položaju. Nemci so se potegnili v gozd in umolkili. Z mrakom je prihajal tudi mraz. Sneg je poledeneval. Pavleta je skrbelo. Stopil je k ranjencem. Bilo jih je nekaj; molčali so, samo dva sta tihotokala. Hotel jih je nekaj vprašati, jih potolažiti, a je, kakor bi ga žalilo njuno ječanje. Brez besede odšel dalje. Partizani so se v skupinah pogovarjali o bitki in v besedi obnavljali današnje dogodke in svoje doživljaje. Vprašujoče so pogledali komisarja; ta je njegove pogleda razumel, a jim ni ničesar odgovoril.

Pavle se je sprehajal po položaju, ki so ga mine vsega prerile. Tih je bilo. Na zahodu je ugašalo sonce. Temni gledički gozdovi so postajali bolj in bolj temačni, polni

skrivnosti in smrti. Nocoj se morajo prebiti. Nemci se tega zavedajo in jih čakajo. Pri preboju bodo imeli žrtve. Kdo ve, kakšne bitke jih čakajo jutri, jutrišnja noč in kakšne pojutrišnjem ponoči, ko bodo šli čez Moravo. Kako jo bodo prešli?

Nemci so jo že zasedli. Brodovi in čolni so potopljeni. Bresti je ne morejo; če bi šli po mostu, bi morali iti skozi mesto, to pa je nemogoče; če bi se pomikali dalje v Sumadijo, bi jih pričakali četniki. Nemci jih preganjali, v nekaj dneh bi bila četa lahko uničena... Učja je najbrž doletela takšna usoda. Tedaj bi bilo konec z vsem odredom. In vse trpljenje, da bi rešili odred, vse žrtve in vsi uspehi, ki so jih dosegli, vse bi propadlo. Njega če bi ostal živ, bi sodila Partija. Tedaj šele bi se vse obrnilo proti njemu. Tedaj bi ga vsi obsojali in on bi bil kriv pogube odreda. Zakaj ni že včeraj odrinil proti Moravi? Kako da ni na to mislil? To, kar se je zgodilo danes, bi mogel vedeti že prej. Bil je pijan od uspeha, pa sploh ni mislil na tisto, kar lahko pri-

de in kar skoraj redno prihaja po uspehu.

Pavle se je ustavil in se naslonil ob dren. Borcev ni več spoznaval. Sedeli so v gručicah in kadili, skrivajoč cigarete v pesti; govorili so čedalje manj in čedalje tiše. Vuk se je jezil na kadilce: opazili jih bodo Nemci in z minami vžgali po njih.

»Pošlji patrolje v vseh smereh, naj preiščejo gozd,« je Pavle dejal Vuku.

Patrulje so odšle. Pavle se je spet sprehajal, ne da bi se kom govoril. Kmalu so po gozdu odjeknili mitraljezi. Ustavil se je. »Seveda, obkoljeni smo! Ne bo se lahko prebiti! Treba se je domisliti česa pametnega in premetnega.« Mitraljezi so obkolili in spet je zavladala tišina. Na več straneh so se po nebu v krivuljastih lokih zarisale zelene rakete, se razpršile in ugasile nad temno gmoto gozdov in hribov.

Patrulje so se vrnile in povedale, da so v vseh smereh nemške zasede. Pavleta in Vuka je grizla bojazen in sta dol-

go molčala. Vuk je sedel. Pavle se je prestopil nekaj korakov, se vrnil in spregovoril: »Kaj naj storimo?«

»Ne vem.«

»Nekaj vendar moramo...«

»Toda kaj? Povej kaj!«

Pavle ni odgovoril, izgubil se je v mrak. Kmalu se je vrnil in sedel k Vuku.

»Opazili nas bodo, kolona je dolga. V gozdu nas bodo razpršili... noč je,« je dejal Vuk.

»Če je kje kakšna sreča v vojni, tedaj nas lahko samo ona reši.«

»Kakšna sreča!«

»Tu ti tudi hrabrost prav nič ne pomaga.«

»Kaj pa naj potem storimo?«

»Kaj naj storimo? Prebiti se moramo. Moramo, to je vse.«

»Prav, pojdimol!« Vuk je vstal in odšel, da zbere odred.

Odred se je naglo in tiho razvrstil in odrinil.

Pavle je hodil spredaj. Čeprav se je ves spremenil v samo uho in oko, je vendar čutil nemir; od strbi se ga je prijemal strah. Ko so previdno stopili skozi gozd, se je strah še povečal. Prihajal je iz mraka, iz njegove skrivnosti, ki jo sluti bojevnik. V bitki, v zanosu naskoka pozabiš na strah; najbolj ti leze v kosti v trenutkih pred bitko, pred novimi streli. Najmučnejši strah pa je ponoči pred zasado, ko zanesljivo veš zanje in greš proti njej. Pavle

je pospešil korake, kakor bi se hotel čimprej spopasti z zasado, nato pa je zastal in počasi, čisto sklonjen nad puško, stopil dalje ter opozarjal »ovariše« na tišino. Pokanje vej in ledene skorje se je po njegovem občutku slišalo kilometre daleč. Vsak hip je pričakoval rafal. Srce mu je tolklo v prsih, kakor da dirja v galopu. Vse misli so mu bile usmerjene v salvo iz mraka; toda salve ni bilo. Dolgo so hodili. Zdelo se mu je, da hodijo že ure in ure po gozdu, in čim dlje so hodili, tem bolj se ga je lotevalo začudenje: čemu Nemci ne strelijo? Prebrisan močlec. Morda vidijo, kje je njihov cilj in jih namenoma spuščajo dalje. Nemci niso niti neumni niti naivni. Napetost pričakovanja se je pri Pavletu razrašala v željo, da bi zadeli na zasado; potem se mu je začelo postopoma in počasi oglašati veselje, ker se bodo srečno prebili. Čim dlje so korakali, tem bolj je postajal vesel. Napetost in pozornost sta popuščali. Postal je ravnodušen in sproščen.

Po več kakor enourni hoji so se spustili v sotesko in posadili, da si odpočijejo. Partizani so molčali in slutili, da bo tisto, kar so pričakovali, šele moralo priti. Pavle je poslal Jovana, da bo za naslednjo noč z Maksimom preskrbel čolne za prehod čez Moravo.

Nedaleč pod njimi so pod planino zabrnili motorji kamionov in svetilke so navzkrižem zarezale v mrak.

33. poglavje

Po preboju so Nemci dalje preganjali Učovo četo; niso ji dovolili niti, da bi se za nekaj ur ustavila na istem mestu. Partizani so se prebijali, hodili, zadrževali na nemške in bolgarske zasede in se brez večjih izgub obupno bili. Tretji dan jih je lakota premagala. Razen nekaj kruhov in malo konzerv, ki so jih zaplenili v boju z ljotičevci in nedičevci, niso mogli dobiti nobene druge hrane. Stražar, ki mu je opešal vid, je streljal v panj, misleč, da je Bolgar. Bili so znova v sokolovičkem borovju. Ta dan jih niso napadali.

V borovju, kjer se je četa namestila, je bila tišina. Vse je bilo tiho, a vendar polno še neizgovorenih glasov, ki so v slapovih šumeli v ušestih. Tišina je postajala velik neviden zvon, ki se maje in ziblje, ter se od daleč tuje samo njegov odmev; včasih kakor šustenje suhe svile, včasih kakor trenje njegovih ostrih robov ob oblake, včasih kakor daljno bučanje. Ni bilo vetra, ne ptice; nebo je bilo umazano kakor cunj, vse je bilo puho in mrtvo.

(Nadaljevanje sledi)